

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.BMK.0.33.610-33/117

25.05.12* 5936

Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20/03/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-55158 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan ve soru önergesinde yer alan soruların genel olarak özel güvenlik sektöründe yer alan taşeron şirketler bünyesinde çalışan personele asgari ücretin altında ödeme yapıldığı veya hiç ödeme yapılmadığı, ücret ödemelerinde eşitsizlik bulunduğu, kanuni çalışma sürelerine uyulmadığı gibi hususları ihtiva eden Kütahya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Alim IŞIK' ın 7/5085 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan konular aşağıda değerlendirilmiştir.

Bilindiği üzere, kamu kurum ve kuruluşlarında güvenlik görevlisi olarak istihdam edilecek personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında belirli şartları taşımaları ve belirli aşamaları geçmeleri sonucunda ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının kadrolarında istihdam edilebilmektedir. Kamuda istihdam edilen personelin mali ve sosyal hakları da; tabi olduğu personel kanunu, öğrenim durumu, hizmet sınıfı, kıdem yılı, görev yeri, kadro unvanı, derece ve kademesi ile görev, yetki ve sorumlulukları, kişisel ve medeni durumu ile çocuk sayısı ve belirli şartlar dâhilinde yapılan ödemelere bağlı olarak da değişiklik gösterebilmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik hizmetleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu çerçevesinde yapılan hizmet alımı ihaleleri ile sağlanmaktadır. İhale kapsamında yükleniciler tarafından çalıştırılan özel güvenlik personelinin mali ve sosyal hakları ise kendilerinin yükleniciler ile yaptıkları iş sözleşmelerine göre belirlenmektedir.

Buna göre, özel hukuk hükümleri çerçevesinde istihdam edilen özel güvenlik personeli ile bir kadro veya pozisyona dayalı olarak istihdam edilen ve statü hukukuna tabi olan kamu personeli arasında mali ve sosyal haklar hususunda karşılaştırma yapılması uygun olmayacağı gibi; hizmet alımı ihalesi üzerinde kalan yüklenici tarafından 4857 sayılı Kanun çerçevesinde istihdam edilen özel güvenlik personelinin, statü hukukuna tabi olan kamu personelinin mali ve sosyal haklarından yararlandırılmasına da imkan bulunmamaktadır.

Nitekim, 4857 sayılı İş Kanununun 2 nci maddesinin sekizinci fıkrasında;

"Kanuna veya kanunun verdiği yetkiye dayanarak kurulan kamu kurum ve kuruluşları ile bunların doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin en az yüzde ellisine sahip oldukları ortaklıklarda, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu veya diğer kanun hükümleri çerçevesinde, hizmet alımı amacıyla yapılan sözleşmeler gereğince, yüklenici aracılığıyla çalıştırılanlar, bu şekilde çalışmış olmalarına dayanarak;

a) Bu kurum, kuruluş ve ortaklıklara ait kadro veya pozisyonlara atanmaya,

b) Bu kurum, kuruluş ve ortaklıklara ait işyerlerinin kadro veya pozisyonlarında çalışanlar için toplu iş sözleşmesi, personel kanunları veya ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre belirlenen her türlü malî haklar ile sosyal yardımlardan yararlanmaya hak kazanamazlar."

denilmektedir.

4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesi ve Asgari Ücret Yönetmeliği gereğince işçilere Asgari Ücret Tespit Komisyonunca belirlenen ücretin altında ücret ödenmesi mümkün olmayıp, yapılan teftiş ve incelemelerde, ücretlerin asgari ücretin altında olduğuna ilişkin bir tespit yapıldığında, 4857 sayılı Kanunun 32 nci maddesine muhalefetten, aynı Kanunun 102 nci maddesinin (a) bendi gereğince, idari para cezası uygulanmakta ve asgari ücret farkının da hak sahibine ek bordro ile ödenmesi sağlanmaktadır.

Diğer yandan, özel güvenlik görevlilerinin çalışma saatleri ve şartları 4857 sayılı İş Kanunu ile düzenlenmiştir. Kişilerin iş hukukundan kaynaklanan haklarının ihlal edildiğine dair yapılan şikayet ve önerileri içeren başvurular, kurumlara, Sosyal Güvenlik Kurumuna ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına yapılmaktadır.

Ayrıca, fazla çalışma yapıp karşılığının ödenmediği iddiası, özel güvenlik görevlilerine özgü bir durum olmayıp, bütün sektörlerden yapılan şikayet ve ihbarların konusu olabilmektedir. Ayrıca, personelin haftalık çalışması gereken kırk beş saati aşan çalışmaları fazla mesai olarak değerlendirilip 4857 sayılı İş Kanununda belirtilen miktarlarda hesaplanıp, aylık bordrolarında gösterilerek hak sahiplerine ödenmektedir. Yapılan incelemelerde böyle bir olgunun varlığı tespit edilirse, ilgili mevzuat gereğince idari para cezası uygulanmasına gidildiği gibi, mümkün olduğu takdirde teftiş sürecinde hak sahibi işçilere gerekli ödemelerin yapılması sağlanmaktadır.

5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun 22 nci maddesi, Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Yönetmeliğin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin "Denetim" başlıklı 6 ncı bölümünün 43, 44, 45 ve 46 ncı maddeleri ile 22/05/2006 tarihli 2006/47 nolu Bakanlık Genelgesi hükümleri çerçevesinde özel güvenlik birimleri, özel güvenlik şirketleri, özel güvenlik eğitimi veren kurumlar ve özel güvenlik izni alınarak korunan kişi, kurum ve kuruluşlar merkezde İçişleri Bakanlığı illerde ise valiliklerce sürekli olarak denetim altında tutulmaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı